

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 25 Mayıs 2012
Nr. Ref.: RK224/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 161/11

Başvurucular

Milan Petrović

Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Ac. nr. 2/2011 sayı ve 10 Haziran 2011 tarihli kararının Anayasa uygunluğu denetimi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. Başvurucu, Prizrenli avukat Ymer Koro tarafından temsil edilen Prizrenli Milan Petrović'tir.

İtiraz edilen karar

2. Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Ac. nr. 2/2011 ayı ve 10 Haziran 2011 tarihli kararıdır. Başvurucuya 10 Ağustos 2011 tarihinde teslim edilen bu kararla Prizren Bölge Mahkemesinin Ndr. Nr. 302/10 sayı ve 23 Kasım 2010 tarihli kararı onanmış, başvurucunun 25 Haziran 1999 tarihinde Belgrat Belediyesi Birinci Mahkemesinde Leg. Nr. 1255/99 numara ile onaylattığı alım satım sözleşmesinin yabancı ülke kararı olarak tanınmasına ilişkin talebi reddedilmiştir.

Dava konusu

3. Başvurucu, Anayasa'nın hangi somut hükmünün ihlal edildiğine açıklık getirmeksizin Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Ac. nr. 2/2011 ayı ve 10 Haziran 2011 tarihli kararına itiraz etmiştir. Başvurudan dava konusunun mülkiyet meselesi olduğu anlaşılmakta olup başvurucu "... ihtilafli sözleşmelerin yabancı ülke yani Sırbistan kararı olarak ele alınması ve bu kararı da yabancı ülke kararı olarak kabul etmelidir" görüşündedir.

Hukuki dayanak

4. Başvuru Anayasa'nın 113.7 ve 21.4 maddeleri, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 20, 22.7 ve 22.8 maddeleri ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56. kuralına dayandırılmıştır.

Davanın Mahkeme'deki seyri

5. Başvurucu posta yoluyla 10 Aralık 2011 tarihinde Prizren'den gönderdiği başvuru ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra: "Mahkeme") başvurmuş, başvuru 13 Aralık 2012 tarihinde kaydedilmiştir.
6. Anayasa Mahkemesi KI 161/11 numaralı dosya için Anayasa uygunluk denetimi sürecinin başlatıldığını 27 Ocak 2012 tarihinde başvurucu, Prizren Bölge Mahkemesi ve Kosova Yüksek Mahkemesi'ne bildirmiştir.
7. Üye Ivan Čukalović başkanlığında üyeler Iliriana Islami ve Gjyljeta Mushkolaj'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti raportör yargıcın raporunu 19 Nisan 2012 tarihinde görüşükten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme heyetine başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

8. Başvurucu, Belgrat Belediye Birinci Mahkemesi tarafından Leg. Nr. 1255/99 numara ile 25 Haziran 1999 tarihinde onaylanmış alım satım sözleşmesinin tanınması için Prizren Bölge Mahkemesine başvurmuştur. Bu sözleşme ile Prizren İçişleri Sekreterliğinin ihtilafli olduğu daire başvurucu tarafından satın alınmış, NATO müdahalesinden kaynaklanan durumdan dolayı sözleşme Belgrat Belediyesi Birinci Mahkemesinde onaylanmıştır.
9. Prizren Bölge Mahkemesinin Ndr.nr.302/10 sayı ve 23 Kasım 2010 tarihli kararla başvurucunun öneri temelden yoksun bulunarak reddedilmiş, 43/1982 sayılı YSFC Resmi Gazetesinde yayımlanan Uyuşmazlıkların Çözümü Yasasınının 86. maddesine göre başka ülkelerde hazırlanmış sözleşmenin söz konusu yasa ile öngörülen koşulları yerine getirmediğini tespit etmiştir. Söz konusu madde şunu öngörmüştür:

Yabancı ülke mahkemesince alınan bir karar Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti mahkemeleri tarafından kabul edilmesi durumunda ancak Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti mahkemelerinin kararlarına denk olup hukuki etkisi olur.

Bu maddenin 1. fıkrasına göre yabancı ülke mahkemelerinin kararları mahkemede varılan mutabakat sayılır.

Yabancı ülke mahkemelerince alınan kararlar, bu yasanın 1. maddesinde öngörülen ilişkilerin mutabakatla düzenlenmesi durumunda mahkeme kararına dayanarak yabancı ülkede bulunan diğer makamların kararı olarak da kabul edilir.

10. Başvurucu bu karara karşı Kosova Yüksek Mahkemesi nezdinde itiraz başvurusunda bulunmuştur. Kosova Yüksek Mahkemesi temelden yoksun bularak Ac. nr. 2/2011 sayılı kararla başvuruyu reddetmiş ve Prizren Bölge Mahkemesinin Ndr. Nr. 301/2010 sayı ve 23 Kasım 2010 tarihli kararını onamıştır. Kararın gerekçesinde şu açıklamaya yer verilmiştir:

“...başvurucunun itiraz dilekçesinde belirttiği şekilde bunun gibi sözleşmeler mahkeme emri veya mahkeme anlaşması olarak değerlendirilemediği için yabancı taraf olarak alım satım sözleşmesinin tanınmasına ilişkin koşullar yerine gelmemiştir”.

Başvurucunun iddiaları

11. Başvurucu, Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Ac. nr. 2/2011 ayı ve 10 Haziran 2011 tarihli kararına itiraz etmiştir. İtirazında şunu belirtmiştir:

Kosova'da, vatandaşların yabancı ülke mahkemelerince alınan kararların tanınması için yetkili mahkeme olarak Bölge Mahkemelerine başvurdukları yüzlerce örnek var. Bu kararların en büyük kısmı boşanma davalarıyla ilgi olup yetkili mahkemeler bu yabancı ülke kararlarını olduğu gibi kabul etmişlerdir.

İhtilaf konusu sözleşme vakasının da yabancı ülke yani Sırbistan devletinin kararı olarak değerlendirilmeli, Mahkeme de bu kararı yabancı devlet kararı olarak ele almalıdır.

“Tüm bunların yanı sıra başvuru, Kosova Cumhuriyeti Anayasası ile sağlanmış haklarını ihlal edildiği görüşündedir ve bu sebepten dolayı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'nin başvuruyu temelli olarak ele alması ve Mahkeme'den, vereceği kararında bu başvuruda belirtilen kararların Kosova Cumhuriyeti Anayasası'na aykırı oldukları tespitinde bulunup iptal edilmesini önermiştir.

Başvurunun kabul edilirlığının değerlendirilmesi

12. Başvurucunun başvurusu hakkında bir karara varabilmek için Mahkeme'nin öncelikle Anayasa'da belirlenip Yasa ve İçtüzük'te ayrıntılı olarak açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini görüşmesi gerekmektedir.
13. Başvurucunun başvurusu Anayasa, Yasa ve İçtüzükle belirlenen süre sınırlarına uygun şekilde yapılmış olup süre hesaplamaları İçtüzüğün 27. kuralı 3 ve 6. fıkraları ile belirlenmiştir. Söz konusu kural fıkraları şunları öngörmüştür:

3. Zaman aralığı ay hesabına göre hesaplandığında olayın veya fiilin meydana geldiği aydan sonraki ayın aynı gününde veya uygun olması durumunda müteakip ayın birinci günün bitiminde biter.

6. Zaman aralığı cumartesi, pazar veya resmi tatil gününde tamamlanması durumunda söz konusu aralık müteakip iş günün bitimine kadar uzatılır.

14. Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 48. maddesi şunu belirlemiştir:

Başvurucu, başvurusunda ihlal edildiği iddiasında bulunduğu hak ve özgürlüğünü açıkça belirtmek ve kamu otoritesinin hangi somut hükmüne itiraz etmek istediğini açıklamak durumundadır.

15. Anayasa'ya göre Anayasa Mahkemesi, hukuk mahkemelerince alınan kararların ele alındığı temyiz mahkemesi olmadığını hatırlatır. Usul ve maddi hukukun ilgili kurallarını yorumlayıp uygulamak ilk derece mahkemelerin görevidir. (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli karar 28. Maddesi).

16. Mahkeme, başvuru sahiplerinin iddialarını desteklemek için ilk görünüş ispatı türünden bir delil sunmadıklarını tespit etmiştir (bkz. *mutatis mutandis*, 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı ve Vanek – Slovakya Cumhuriyeti 53363/99 başvurusuna ilişkin 31 Mayıs 2005 tarihli AİHM kararı). Başvuru sahipleri, Anayasa'nın 31, 46 ve 54. maddeleri ile AİHS'nin 6 ve 13. maddelerinin, Anayasa'nın 113.7 maddesi ile Yasa'nın 48. maddesinde belirtildiği şekilde, onların iddialarını hangi şekilde desteklediğini açıklamamışlardır.

17. Bu başvuruda başvuru sahipleri, kararlara itiraz etme ve yanlış yapıldığını düşündükleri yasa yorumuna karşı Belediye ve Bölge Mahkemeleri nezdinde dava açma imkanları sunulmuştur. Usulün bir bütün olarak ele alınmasından sonra Mahkeme, yargılama süresince herhangi bir haksızlık veya keyfiliğin olduğunu gözlemlememiştir ((bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Lituanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayılı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).

18. Sonuç olarak bu başvuruda kabul edilirlilik koşulları yerine getirilmemiştir. O, itiraz konusu kararlar Anayasa ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ispatlamakta başarısız olmuştur.

19. Öyle ki İçtüzüğü'nün 36 (2b) kuralına göre başvurunun açıkça temelden yoksun olduğu ortaya çıkmaktadır. Söz konusu kural şunu belirlemiştir: *Mahkeme, açıkça isnat edilmeyip aşağıdaki kanaatlere varması durumunda istemleri reddedecektir: Sunulan olguların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerektirmediği zaman*".

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 113.7 maddesi, Yasa'nın 20. maddesi ve İttüzüğün 56.2 ile 36 (2b) kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 19 Nisan 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Altay Suroy, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza